

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 10C/194/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114231056
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Káčerová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2016:1114231056.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I pred sudkyňou JUDr. Danou Káčerovou, v právnej veci navrhovateľa: Obec Lipníky, 082 12 Lipníky č. 100, zastúpenej: Advokát Pirč, s.r.o., so sídlom kpt. Nálepku č. 17, 040 01 Košice proti odporcovi: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie č. 13, 813 11 Bratislava o náhradu škody v sume 62.771,90 € s príslušenstvom titulom nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci v zmysle ustanovenia § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov takto

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a.
Súd odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Navrhovateľ návrhom doručeným súdu dňa 07.11.2014 žiadal, aby súd zaviazal žalovaného odporcu na náhradu sumy 62.771,90 € spolu 5,30 % s úrokom omeškania ročne počnúc dňom 25.09.2014 do zaplatenia, titulom nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Prešov ako aj Krajského súdu v Prešove, v zmysle ustanovenia § 9 zákona č. 514/2003 Z.z.. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil na tom skutkovom základe, že bol účastníkom súdneho konania vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 17C 17/1996, z ktorého nárok navrhovateľa COOP JEDNOTA Prešov, VD bol vylúčený na konanie pod sp. zn. 16C 299/2007 a navrhovateľ v prejednávanej veci sp. zn. 10C 194/2014 bol v oboch konaniach v procesnom postavení odporcu. Predmetom konania sp. zn. 16C 299/2007 bol uplatnený nárok o zaplatenie sumy 46.471,48 € s príslušenstvom. Okresný súd Prešov dňa 04.06.2012 rozhodol tak, že návrhu vyhovel a navrhovateľ v procesnom postavení odporcu bol zaviazaný na zaplatenie žalovanej sumy v prospech COOP JEDNOTA Prešov, VD a doplňujúcim rozsudkom bol zamietnutý protinávrh navrhovateľa v procesnom postavení odporcu v sume 50.186,64 €. Rozsudky boli potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove. Navrhovateľ výšku škody v sume 62.771,90 € vyšpecifikoval tak, že ide o súčet sumy vo výške 57.666,- €, ktorú si navrhovateľ požičal v súvislosti so vznikom jeho povinnosti, v zmysle právoplatného rozsudku Okresného súdu Prešov, úroku z istiny 46.471,48 € za obdobie od 30.04.2004 - 16. 09.2013 v sume 5.111,90 €. Navrhovateľ za nesprávny úradný postup definoval procesné úkony Okresného súdu Prešov ako aj Krajského súdu Prešov. Za nesprávny úradný postup súdu prvého stupňa navrhovateľ označil postup súdu po vyhlásení rozsudku dňa 04.06.2012 z dôvodu, že zákonný sudca z predmetného pojednávania nedoručil zápisnicu účastníkom konania, pretože bola vykonaná sudkyňou jej rekonštrukcia, ktorá bola nevyhnutná z dôvodu zlyhania záznamovej techniky. V tejto súvislosti navrhovateľ uviedol, že ak zlyhala záznamová technika na pojednávaní, na ktorom sa končilo konanie na súde prvého stupňa po 16 rokoch, malo dôjsť ku faktickej rekonštrukcii zápisnice za asistencie účastníkov konania a ich právnych zástupcov a nielen na základe toho, čo si mohla zákonná sudkyňa pamätať alebo, čo mala poznamenané. Za primerané by navrhovateľ považoval zopakovanie záverečných prednesov účastníkov konania tým viac, že sa na pojednávaní zúčastnil

starosta obce a právny zástupca. Navrhovateľ uviedol, že okresný súd nesprávne úradne postupoval, konal v rozpore s ustanovením § 6 OSP, podľa ktorého konaním postupuje súd v súčinnosti so všetkým účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Okresný súd konal v rozpore aj s ustanovením § 2 OSP, podľa ktorého v občianskom súdnom konaní súdy dbajú nato, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb, a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb. Navrhovateľovi v procesnom postavení odporcu bola znemožnená realizácia jeho procesných práv v podobe obrany aktuálne vznesenej kompenzačnej námietky do výšky žalovanej sumy. Zápisnica z pojednávania zo dňa 04.06.2012 neobsahuje žiadnu obranu navrhovateľa v procesnom postavení odporcu. Navrhovateľ uviedol, že ani 15 dní po uplynutí zákonnej lehoty na vyhotovenie rozsudku po jeho vyhlásení tento nebol k dispozícii a nebola k dispozícii ani zápisnica z pojednávania. Za nesprávny úradný postup súdu prvého stupňa navrhovateľ taktiež považoval časť súdneho konania - do vyhlásenia rozsudku súdom prvého stupňa, to je k dátumu 04.06.2012, že nebolo zrejmé, aký nárok bol predmetom konania. Navrhovateľ v tomto smere poukázal na tú skutočnosť, že v konaní pred Okresným súdom Prešov bolo uplatnených niekoľko žalobných petítov a podľa názoru navrhovateľa o niektorých z nich nebolo súdom nikdy rozhodnuté. Okresný súd Prešov dňa 13.07.2010 pripustil eventuálny petit peňažného nároku 56.529,24 €, pričom vôbec nerozhodol o prvej časti eventuálneho návrhu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a výrokom rozsudku 04.06.2012 zaviazal navrhovateľa, v procesnom postavení odporcu, zaplatiť sumu 46.471,48 € v prospech navrhovateľa v predmetnom konaní COOP JEDNOTA Prešov, SD a kompenzačnú námietku navrhovateľa, v procesnom postavení odporcu, v sume 50.186,64 € vyhodnotil súd ako protinávrh, ktorý dopĺňujúcim rozsudkom zamietol. Tento postup súdu prvého stupňa považoval navrhovateľ taktiež za nesprávny úradný postup z dôvodu, že nebolo Okresným súdom Prešov rozhodnuté o dvoch návrhoch navrhovateľa spoločnosti COOP JEDNOTA Prešov, SD a z dôvodu, že súd nepostupoval správne, ak obranu navrhovateľa, v procesnom postavení odporcu, vyhodnotil ako protinávrh. Obranu navrhovateľa, v procesnom postavení odporcu, Okresný súd Prešov neskúmal, nevedel o nej žiadne dokazovanie a právne ju nehodnotil, čím bola znemožnená realizácia práv navrhovateľa, v procesnom postavení odporcu, ako účastníka konania. Okresný súd Prešov vyhodnotil kompenzačnú námietku navrhovateľa, v procesnom postavení odporcu, v rozpore s ustanovením § 98 OSP a to z dôvodu, keď po prvýkrát vzniesol kompenzačnú námietku do výšky 50.186,64 €, predmetom konania bola suma 56.529,24 €. V tejto súvislosti poukázal navrhovateľ na tú skutočnosť, že od dátumu 13.07.2010, keď súd pripustil eventuálny petit 56.529,24 €, nemohla byť jeho obrana vnímaná ako protinávrh. Navrhovateľ za neprávny úradný postup súdu prvého stupňa označil aj vyhodnotenie a posúdenie znaleckého posudku číslo 012/2008 zo dňa 28.08.2008, ktorého vyhotovenie nariadil súd. Podľa vyjadrenia navrhovateľa súd nie je viazaný závermi znaleckého dokazovania a tento dôkaz má hodnotiť rovnako ako iné dôkazy podľa svojej úvahy. Súd napriek záverom znaleckého posudku priznal účastníkovi konania, v procesnom postavení navrhovateľa, síce nižšiu sumu ako ju určil znalec, no aj napriek tejto skutočnosti, podľa názoru navrhovateľa, súd prvého stupňa v tomto smere nesprávne úradne postupoval. Nekritická akceptácia záveru znaleckého posudku súdom prvého stupňa je nesprávnym úradným postupom súdu v príčinnej súvislosti s časťou škody, ktorá bola navrhovateľovi, v procesnom postavení odporcu, súdom prvého stupňa spôsobená. Nesprávny úradný postup súdu prvého stupňa navrhovateľ videl aj v tom, že súd včas nepripustil zmenu petitu žalobného návrhu, o eventuálnom petite súd rozhodol až 13.07.2010 a procesne sa nevysporiadal s primárnym eventuálnym petitom o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Podľa názoru navrhovateľa o tejto časti navrhovanej zmeny žaloby nebolo nikdy súdom rozhodnuté. Okresný súd Prešov neriešil časť návrhu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pričom túto otázku mal riešiť ako predbežnú a teda navrhovateľ spochybnil, či bol vôbec povinný, v procesnom postavení odporcu, zaplatiť navrhovateľovi v konaní sp. zn. 16C 229/2007 peňažné plnenie v zmysle rozsudku Okresného súdu Prešov, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov. Navrhovateľ v súvislosti s vedením konania na Krajskom súde v Prešove namietal tú skutočnosť - či na odvolacom súde rozhodol vo veci zákonný sudca.

Odporca súdu dňa 27.05.2015 doručil písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu, v zmysle ktorého žiadal návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietnuť. Odporca vo svojom písomnom vyjadrení poukázal na znenie zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý rozlišuje dva druhy zodpovednosti štátu za škodu, a to za škodu spôsobenú rozhodnutím, ktoré z dôvodu nezákonnosti bolo zrušené príslušným orgánom verejnej moci a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci. Na vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej pri výkone verejnej moci je potrebné splniť kumulatívne tri podmienky, aby nastala udalosť, ktorá môže mať za následok vznik škody - ktorými sú vznik a/ škody, b/ rozhodnutie, ktoré pre nezákonnosť bolo zrušené, resp. kvalifikovaný nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci a c/ príčinná súvislosť medzi vznikom

škody a nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, resp. nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Odporca má za to, že navrhovateľ nepreukázal namietaný nesprávny úradný postup ani prípadné vydanie nezákonného rozhodnutia v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov a ako aj na Krajskom súde Prešov, ani priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným konaním orgánu verejnej moci a vznikom škody, ktorej náhrady sa navrhovateľ domáha. Za nesprávny úradný postup sa považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. O nesprávny úradný postup nemôže ísť v konaní, ktoré je zavŕšené vydaním rozhodnutia vo veci samej. V takom prípade prichádza do úvahy len náhrada škody titulom nezákonného rozhodnutia, ktoré by pre nezákonnosť bolo príslušným orgánom zrušené avšak za súčasného splnenia ďalších podmienok vzniku zodpovednosti štátu za vznik škody. Nedostatky vzťahujúce sa k činnosti súdu v rámci vedenia konania sa môžu prejaviť v konečnom rozhodnutí súdu, ktoré má možnosť účastník konania napadnúť riadnym, resp. mimoriadnym opravným prostriedkom. Rozhodovaciu činnosť orgánov verejnej moci vrátane súdu však nie je možné preskúmať v konaní o náhradu škody a posudzovať ju z hľadiska správnosti/ nesprávnosti postupu orgánu verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.. Navrhovateľom namietané procesné pochybenia okresného súdu a krajského súdu boli dôvodmi na podanie riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku v občianskom súdnom konaní. Rozhodnutia vydané okresným a krajským súdom sú právoplatné, ktoré ako jediné by mohli byť zrušené pre nezákonnosť príslušným súdom, čím by bola splnená jedna z podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorej náhrady sa navrhovateľ v konaní domáha. Navrhovateľom namietaných konaniach súdmi nebolo vydané žiadne z rozhodnutí, ktoré by bolo možné označiť za nezákonné v zmysle ustanovenia § 5 a nasl. zákona č. 514/2003 Z.z. a nie je teda možné zo strany navrhovateľa sa domáhať ani prípadnej náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

Súd vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním, a to výsluchom účastníkov konania, z obsahu prednesu právneho zástupcu navrhovateľa, oboznámením sa s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 16C 299/2007, ku ktorému je pripojený spis Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C 17/1996, oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov založených v spise, pričom prihliadol na ďalší obsah spisového materiálu (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľ vo svojom návrhu bol povinný v zmysle ust. § 79 ods. 1 O.s.p. pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy, ktorých sa dovoľával a ďalej prispieť k dosiahnutiu účelu konania pravdivým a úplným opísaním potrebných skutočností a označením dôkazných prostriedkov v zmysle ust. § 101 ods. 1 O.s.p. Súd vec prejednal v intenciách tvrdení uvádzanými navrhovateľom v návrhu, ktorými odôvodňoval svoj žalobný návrh a prednesov na pojednávaní.

Navrhovateľ počas výsluchu zotrval na svojich skutkových tvrdeniach uvádzaných v návrhu.

Odporca taktiež počas výsluchu zotrval na svojich skutkových tvrdeniach uvádzaných v návrhu.

Súd z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 16C 299/2007, ku ktorému je pripojený spis sp. zn. 17C 17/1996 zistil, že Okresný súd Prešov viedol konanie pod sp. zn. 17C 17/1996 vo veci navrhovateľa COOP JEDNOTA Prešov, SD proti odporcovi Obec Lipníky - navrhovateľovi v prejednávanej veci sp. zn. 10C 194/2014, predmetom konania bolo konanie o určenie vlastníckeho práva, ktoré bolo uznesením č. k. 17C 17/1996 -208 zo dňa 26.02.2007 zastavené, navrhovateľ bol zaviazaný odporcovi nahradiť trovy konania v sume 46.863,- Sk a súd týmto uznesením vylúčil na samostatné konanie návrh navrhovateľa COOP JEDNOTA Prešov, SD o zaplatenie sumy 1.703.000,- Sk. Vec bola vedená pod sp. zn. 16C 299/2007. Z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 16C 299/2007 je zrejmé, že súd prvého stupňa na pojednávaní konanom dňa 04.06.2012 vyhlásil rozsudok, v zmysle ktorého odporcu - Obec Lipníky zaviazal zaplatiť navrhovateľovi COOP JEDNOTA Prešov, SD sumu 46.471,48 € spolu s 11% úrokom z omeškania od 30.04.2004 do zaplatenia, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Súd návrh o priznanie úrokov z omeškania nad 11% za obdobie do 29.04.2004, ako aj 3% úroku z omeškania za obdobie od 01.12.1977 do 30.04.1995 zamietol. Súd priznal navrhovateľovi voči neúspešnému odporcovi 100% náhrady trov konania. Doplňujúcim rozsudkom č.k. 16C 299/2007-260 zo dňa 04.06.2013 súd protinávrh odporcu Obec Lipníky - navrhovateľa v prejednávanej veci sp. zn. 10C 194/2014 o zaplatenie sumy 50.186,64 € zamietol.

Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 10Co 97/2012-305, č.k. 10Co 98/2012-305 zo dňa 28.02.2013, právoplatným dňa 05.04.2013 nepripustil čiastočné späťvzatie protinávruhu, potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplňujúcim rozsudkom s výnimkou výroku o trovách konania a výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplňujúcim rozsudkom vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie

konanie. O opravnom prostriedku rozhodol senát Krajského súdu v Prešove, ktorému vec bola pridelená podľa Všeobecných pravidiel, určovania zákonného sudcu, Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2012, náhodným výberom.

Súd prvého stupňa následne uznesením č.k. 16C 299/2007-337 zo dňa 27.05.2013 rozhodol o náhrade trov konania, v zmysle ktorého bol odporca (navrhovateľ v prejednávanej veci) zaviazaný navrhovateľovi nahradiť trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 22.116,11 €, súdneho poplatku v sume 4.483,- €, trov znaleckého dokazovania v sume 258,91 €. Uznesenie súdu prvého stupňa bolo uznesením Krajského súdu Prešov č.k. 7Co 87/2014-393 zo dňa 28.05.2014 zrušené.

Súd prvého stupňa následne uznesením č.k. 16C 299/2007-396 zo dňa 16.06.2014 opäť rozhodol o náhrade trov konania, ktoré bolo zmenené uznesením Krajského súdu Prešov uznesením č.k. 7Co 344/2014-462 zo dňa 31.03.2015, právoplatným dňa 11.06.2015.

Z obsahu pripojených spisov nevyplýva, že by citované rozhodnutia boli pre nezákonnosť zrušené príslušným odvolacím, resp. dovolacím súdom.

Podľa ustanovenia § 1 zákona č. 514/2003 Z.z o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov tento zákon upravuje

- a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len "územná samospráva") za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
- c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

Podľa ustanovenia § 2 cit. zákona na účely tohto zákona

a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

b) orgán verejnej moci je

1. štátny orgán,

2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 cit. zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

a) nezákonným rozhodnutím,

b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 cit. zákona zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1, písmeno a/, bod 1. cit. zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, a škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 cit. zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 2 cit. zákona právo na náhradu škody má i ten, s kým nebolo konané ako s účastníkom konania, aj keď s ním, ako s účastníkom konania, konané malo byť.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 cit. zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 2 cit. zákona právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 cit. zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 cit. zákona pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov.

Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 cit. zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa ustanovenia § 16 ods. 1 cit. zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že navrhovateľ odporcu požiadal o predbežné prerokovanie nároku v zmysle citovaného ustanovenia § 15 zákona č. 514/2003 Z.z.. Písomnú žiadosť navrhovateľ odporcovi doručil dňa 24.02.2014. Odporca uplatnený nárok navrhovateľom predbežne prerokoval avšak s negatívnym výsledkom.

Hoci rozhodovacia činnosť sudcu môže vzbudzovať nevôľu u účastníkov konania najmä vtedy, ak by rozhodnutie nezodpovedalo ich návrhom, takáto skutočnosť však napriek tomu neopravňuje účastníka, aby podaním žalobného návrhu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. spochybňoval procesné úkony súdu, ktoré výlučne podliehajú procesnému preskúmaniu v rámci odvolacieho, resp. dovolacieho konania. Súd sa v konaní riadi Občianskym súdnym poriadkom a hmotnoprávnou normou, ktorú na prejednávajúcu vec aplikuje.

Súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. Z vyššie uvedeného prehľadu procesných úkonov vykonaných Okresným súdom Prešov a Krajským súdom Prešov (ktorých obsah nepodlieha preskúmaniu v prejednávanej veci) ako aj z úkonov navrhovateľa, vo veci sp. zn. 16C 299/2007 v procesnom postavení odporcu vyplýva, že súd prvého stupňa rozhodol rozsudkom o jeho povinnosti vo vzťahu k navrhovateľovi COOP JEDTOTA Prešov, SD, ktorý bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu, rozsudky pre nezákonnosť neboli zrušené, taktiež právoplatne bolo súdmi rozhodnuté o náhrade trov konania.

Bolo povinnosťou navrhovateľa, aby v konaní uniesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno. Zodpovednosť štátu za vznik škody v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniká za preukázania všetkých troch podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorými sú

- nesprávny úradný postup,
- vznik škody, či nemajetkovej ujmy,
- príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, či nemajetkovej ujmy.

Pri osvedčení nároku na náhradu škody musia byť jednoznačne preukázané všetky podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu tak, že musí byť jednoznačne preukázaný nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci alebo musí byť rozhodnutie pre nezákonnosť zrušené, taktiež musí byť jednoznačne preukázaný vznik škody a príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom, resp. vydaním nezákonného rozhodnutia.

Existencia všetkých troch podmienok musí byť v súdnom konaní bezpečne preukázaná a nepostačuje iba pravdepodobnostný záver o splnení niektorej z nich. Požiadavka na kumulatívne splnenie podmienok vedie k tomu, ak nie je naplnená čo aj len jedna z podmienok, že návrhu nie je možné vyhovieť bez ohľadu na to, či sú splnené ostatné podmienky. Zákon neustanovuje v akom poradí sa má súd v spore o náhradu škody jednotlivými podmienkami zaoberať, je preto na úvahe súdu, ako bude postupovať.

V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje ako priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych

súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmom (akým následkom) a akou skutočnosťou (akou príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž "priamosť" pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 6. 2010, sp. zn. 5 Cdo 126/2009)

Nesprávny úradný postup je porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre činnosť orgánu verejnej moci, a to pri takých úkonoch, ktoré sa neodrazia bezprostredne v obsahu vydávaného rozhodnutia. Z tohto hľadiska za nesprávny postup vedúci k zodpovednosti štátu je treba považovať nevydanie rozhodnutia, ktoré malo byť v súlade s právnymi normami vydané v určenej lehote, prípadne iná nečinnosť orgánu verejnej moci alebo iné vady v spôsobe vedenia konania, to všetko za predpokladu, že poškodenému vznikla škoda či nemajetková ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s uvedeným postupom vtedy, ak je nesprávny postup orgánu štátu so vznikom škody v príčine a následku. Navrhovateľom napádaný nesprávny úradný postup Okresného súdu Prešov a Krajského súdu Prešov smeroval k vydaniu rozhodnutí, tento postup ako samotný nepodlieha preskúmaniu súdom v rámci konania o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z..

V prejednávanej veci sa navrhovateľ nedomáhal náhrady škody v súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom súdov v konaní sp. zn. 16C 299/2007 v tom smere, že by nesprávny úradný postup súdov vyplynul z nečinnosti súdov pri výkone verejnej moci alebo v súvislosti so zbytočnými prietahmi v konaní, ktoré by bolo možné konštatovať na základe výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

V súlade so zásadou prezumpcie správnosti rozhodnutí nie je súd v konaní o náhradu škody titulom zodpovednosti štátu oprávnený sám posudzovať zákonnosť rozhodnutia vydaného v inom konaní a podmienka nezákonnosti rozhodnutia je splnená len vtedy, ak bolo toto právoplatné rozhodnutie skutočne ako nezákonné zrušené alebo zmenené príslušným súdom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto súdu.

Podľa ustanovenia § 159 ods. 2 O.s.p. výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Ustanovenie § 159 ods. 2 O. s. p. je jedným z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré zabezpečuje právo zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v súlade s článkom 51 ods. 1 Ústavy SR. Zároveň, je jedným z ustanovení, ktoré vyjadruje princíp právnej istoty spočívajúcej v tom, že orgány verejnej moci, medzi ktoré nepochybne patria aj súdy, nebudú otázkou, o ktorej už právoplatne rozhodol súd, posudzovať odlišne.

Osobitný význam tohto ustanovenia pri realizácii princípov spravodlivého súdneho konania a právnej istoty je daný okrem iného tým, že výrok právoplatného rozsudku je výsledkom konania pred orgánom, v ktorého právomoci je takéto konanie uskutočniť, ktoré je upravené Občianskym súdnym poriadkom, a v ktorom súd musí rešpektovať práva účastníkov konania vyplývajúce im z Ústavy SR a z medzinárodných zmlúv o ľudských právach.

V okolnostiach predmetnej veci nemožno pochybovať o tom, že tak Okresný súd Prešov, ako aj Krajský súd Prešov rozhodovali o nároku navrhovateľa COOP JEDNOTA Prešov, SD voči odporcovi - aktuálne v prejednávanej veci v procesnom postavení navrhovateľa, ktorý bol právoplatným rozsudkom zaviazaný na zaplatenie žalovanej sumy, a následne, ktorý bol právoplatným uznesením zaviazaný na náhradu trov konania. Bolo by v rozpore s uvedeným zákonným ustanovením, ktoré je jedným z nástrojov, ktorým

zákonodarca zabezpečuje skutočnú realizáciu práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj dodržiavanie princípu právnej istoty, ako princípu právneho štátu, aby súd návrh navrhovateľa posúdil rozdielne resp., že by súd vyhodnotil postup súdov ako nesprávny úradný postup a v ktorého príčinnej súvislosti by navrhovateľovi vznikol nárok na náhradu škody, ktorej výšku si navrhovateľ vyčíslil ako ujmu, ktorá mu vznikla tým, že bol ako odporca právoplatným rozsudkom súdu prvého stupňa zaviazaný na zaplatenie sumy 46.471,48 € s príslušenstvom v prospech spoločnosti COOP JEDNOTA Prešov, SD, a v dôsledku vzniku povinnosti uloženej mu právoplatným rozsudkom uzavrel zmluvu o pôžičke, aby mohol splniť povinnosť uloženú mu rozsudkom súdu prvého stupňa.

Podľa článku 144 ods. 1 Ústavy SR sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa č. I. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Citované ustanovenie je garantom nezávislosti rozhodovania sudcov. Pod nezávislosťou pritom treba rozumieť nielen nezávislosť v rozhodovaní, ale aj nezávislosť v činnosti sudcu, ktorá predchádzala rozhodnutiu. Osobitne treba zdôrazniť aj ustanovenie § 2 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z.z., podľa ktorého je sudca predstaviteľ súdnej moci, pričom právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že nie je možné v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. hodnotiť vecnú stránku priebehu konania, vyhodnocovať, či niektorý z procesných úkonov mal sudca vykonať alebo nie, akým spôsobom mal celkovo viesť súdne konanie a vo veci rozhodnúť. Procesné úkony súdu prvého stupňa podliehajú preskúmvaniu odvolacím súdom, výhradne len v rámci vedenia konania o riadnom opravnom prostriedku, resp. dovolaciemu súdu v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku, ktorých výsledkom je súd v občianskom súdnom konaní viazaný.

Súd o náhrade trov konania rozhodol v súlade s ustanovením, § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle zásady úspechu účastníka v konaní, avšak úspešný odporca si v konaní náhradu trov konania voči navrhovateľovi, ktorý v konaní úspech nemal, neuplatnil z dôvodu, že mu trovy konania v súvislosti s prejednávanou vecou nevznikli. Preto súd rozhodol tak, že nepriznáva odporcovi náhradu trov konania.

Poučenie:

proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Bratislava I.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha /§ 205 ods.1 O.s.p./.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§205ods.2 O.s.p./